ri negri s-au abătut asu
republicii noastre şi cum
vremi ne căsră. După
ismanii interni şi externi
făcut cîrdăşie şi au pornit
oi împotriva-ne, ca să ne
aiminte şi să ne îngenun-
, azi se dedau la diver-
economice. Pentru în-
t ne-au închis conducta de
Dar nu s-au oprit doar
ita.
usia mare, care refuză să-
eagă că popoarele mici au
ul la o existenţă prop-
încearcă să le sugrume
cale economică. Se ştie,
ioară, că Moldova s-a fo-
întotdeauna de cărbune
produse petroliere impor-
din Rusia. De aceea nu
orientat niciodată la alte
e — condiţiile au fost
aşa natură
ar azi, cînd poporul nost-
luptă pentru libertate şi
egritate teritorială, tocmai
sia şovină e statul care ne
piedică, recurgînd la cele
mişeleşti mijloace. Recen-
ordin al Ministerului căi-
de comunicaţii din Rusia
a interzice transportarea
bustibilului în Moldova,
ma cînd la noi trebuie să
eapă recoltarea spicelor, e
fapt un procedeu mise-
Dat fiind că în ţările
.I. funcţionează un sis-
unic al căilor ferate, or-
ul în cauză e executat şi
Belarusi, şi de Ucraina, şi
Kazahstan, şi de alte re-
bliei.
Aşa cum ne-a informat Ni-

colae T. Ciornîi, directorul Asociaţiei de stat pentru combustibil, în cadrul unei conferinţe de presă, pentru a satisface necesităţile economiei republicii, anual trebuie să procurăm cîteva milioane de tone de produse petroliere şi cărbune. Preţul în dolari al acestui combustibil e de 1,5 miliarde. Dat fiind că noi ne răsplătim deocamdată cu ruble, am avea nevoie de circa 100 de miliarde bani gheaţă guvernamental de exemplu, au fost încheiate contracte pentru circa 30 de procente din necesarul de combustibil pentru republică. Din această cauză lucrătorii Asociaţiei pentru combustibil se află într-o permanentă căutare de organizaţii petroliere, care ar vrea să întreţină relaţii de afaceri cu noi. Şi trebuie să menţionăm că, deocamdată, reuşesc să facă faţă cu succes. Doar nici o întreprindere

Blocadă economică

şi Moldova nu dispune de o asemenea masă în numerar. Din această cauză rămînem mereu datori întreprinderilor şi organizaţiilor, care ne expediază combustibilul lichid şi solid. La ora actuală sîntem datori Ucrainei cu vreo 700 milioane ruble, întreprinderilor din Rostov — cu peste 150 de milioane. În felul acesta se strică vechile relaţii, iar cele noi se înfiripă cu greu.

Starea de lucruri se complică şi din cauză că n-avem rafinărie. Pînă mai anul trecut aveam acces la rafinăriile Ucrainei şi Belarusiei, în anul curent, însă, ele au refuzat să ne ofere servicii. În ultimul timp merge prost şi campania de încheiere a contractelor bilaterale. La nivel de la noi încă n-a staţionat din cauza lipsei de combustibil. E adevărat, în ianuarie s-a simţit criza de benzină, dar deja în următoarele luni situaţia s-a ameliorat.

În prezent Asociaţia a stabilit legături, avantajoase pentru republică, cu petroliştii din Siberia de Vest şi cu minerii bazinului de cărbune din Krasnoiarsk. De asemenea, au găsit două rafinarii, care au căzut de acord să prelucreze petrolul brut pentru noi. În condiţiile actuale, cînd relaţiile de afaceri mai mult se destramă, decît se înfiripă, meritul lucrătorilor asociaţiei este incontestabil.

Dar tocmai acum, aşa cum spuneam, «binefăcătorii» ruşi au dat ordin să nu se încarce nici un vagon, să nu se umple nici o cisternă pentru Moldova. Şi-au dat arama pe faţă. Asociaţia caută căi de ieşire din acest impas, dar totuna asigurarea cu păcură, carburanţi, lubrifianţi are de suferit. Păcură, bunăoară, a mai rămas pentru cîteva zile. Prin urmare, ne aflăm într-o situaţie extrem de grea.

Dat fiind momentul critic, în care ne-am pomenit fără voie, lucrătorii Asociaţiei pentru combustibil ţin să îndemne (prin intermediul gazetei) conducătorii de întreprinderi şi organizaţii la un consum raţional de produse petroliere. Unii dintre aceşti conducători încearcă în aceste împrejurări să se căpătuiască pe seama rezervelor statului, uitînd că acestea-s limitate.

Pe ce căle am rezista blocadei ruseşti!? După părerea specialiştilor competenţi ai asociaţiei e de preferat investirea de capital în extracţia de petrol. Desigur, trebuie să ne reorientăm spre Orientul Apropiat, în ţările care dispun de surse considerabile de ţiţei. E mai mult decît clar că pentru investiţii avem nevoie de dolari, pe care putem doar să-i împrumutăm. În schimb, nimeni nu ne va pune bețe în roate şi nu ne va ameninţa cu blocade, precum o face azi Rusia.

Ion BATRÎNU.

SCRISOARE DIN TRANSNISTRIA

Scopul lor e să scape de moldoveni

Cu multă durere şi nădejde se adresează D-voastră învăţătorii, părinţii şi elevii de pe malul sting al Nistrului. Vorba e că au ajuns timpurile, cînd cizmarul se ocupă cu problema învăţămîntului, iar bucătarul cu medicina. La aşa numitul congres al moldovenilor din Transnistria s-a atacat problema trecerii şcolilor moldoveneşti la grafia chirilică. E clar: ca să formeze federaţie au nevoie de o naţiune nouă, schimbă grafia şi pof tim, şi naţiunea a apărut. Noi ne întrebăm: de ce nemţii, aflîndu-se departe de Patrie, scriu în germană, de ce englezii, francezii, evreii, armenii îşi organizează cluburi, cercuri dar noi, jucînd pe pămînturile noastre, nu avem acest drept? De ce? Pătinele inscripţii în grafia latină-dacă cum încep să fie schimbate în chirilică, motivîndu-se că «ruşii mai uşor învaţă limba moldovenească cu chirilică», Dacă i aşa atunci şi D-voastră cei din dreapta Nistrului puneţi în felul următor problema: moldovenii mai uşor citesc grafia latină şi treceţi toate şcolile ruse la grafia latină. Da ce nu s-ar putea scrie: «Zdravstvuite...? Copiii din stînga Nistrului, trecînd la chirilică, nu vor mai putea să-şi prelungească învăţătura decît la Tiraspol, la universitatea lui Iakovlev. Sîntem indignaţi de vorbele lui Gracîov, că apără ruşii din Transnistria. Cu ce-s obijduiţi ei? Tricolorul rus fîlfîie pe malul sting, totul e scris ruseşte, din conducere au fost alungaţi moldovenii, ruşii au ocupat toate posturile. Presa, radioul le aparţine lor. Acum string bani să-şi facă şi televiziune la Tiraspol. Cu ce-s obijduiţi ei, ce nu le ajunge? Scopul suprem e să scape de moldoveni. De un an nu auzim radioul din Chişinău, se ascultă convorbirile telefonice, se fabrică dosare, sînt prigoniţi cei care nu li se potrivesc. Cît se poate aşa?

Ca să ne doboare au adus toţi infractorii şi i-au înarmat, le-a rămas să ne zmulgă şi limba, cu mutul e mai uşor să trăieşti, el lucrează în tăcere. Să ştie toată lumea cine sînt internaţionaliştii de la Tiraspol. De semnat nu semnăm, ne temem de călăii smirnovişti.

Pedagogii, părinţii şi elevii din stînga Nistrului.

LICEUL NAŢIONAL
ÎNTRE MIT ŞI REALITATE

Nu numai toamna se numără bobocii

susţine doamna Iulia GOREA-COSTIN,

directorul liceului academic româno-englez «Mircea Eliade» din Chişinău

E mai mult decît îmbucurător faptul că odată cu proclamarea independenţei Moldovei ni s-a oferit posibilitatea de a ne trimite copiii în străinătate nu la moarte, cum s-a întîmplat cu consingenii duşi de imperiul răului în Afganistan, ci la studii temeinice, la carte... Şi nu într-o oarecare ţărişoară din lumea a treia, dar peste mări şi ţări — în Statele Unite, despre care pînă mai deunăzi se vorbea că numai binele nu ni l-ar dori. Însă din momentul cînd am încetat de a mai privi lumea prin ochelarii Moscovei, ne-am convins că americanii doresc să ne cunoască şi, în aceste clipe deosebit de grele pentru poporul nostru, ne întind o mînă de ajutor.

Anume de acolo, de peste mări şi ţări, patru dintre liceenii noştri — Andrei Ţurcanu, Viorica Bologan, Radu Duşceac şi Rodica Ciobanu — au primit invitaţii particulare de a-şi continua, pentru un an de zile, studiile alături de semenii americani. Şi asta în timp ce «fraţii» şi «eliberatorii» de mai ieri ne trimit cazaci şi alte secături pentru a ne pune unghia în gît şi a ne pîrjoli meleagul.

Firească, pentru a se ajunge aici — invitarea discipolilor noştri în străinătate — a fost nevoie de o muncă plină de dăruire. Conceput fiind ca un centru de selectare prin concurs a copiilor, cu un program ce se deosebeşte de cel al şcolii de cultură generală, liceul nostru are menirea de a pune bazele învăţămîntului naţional şi modern în Moldova, de a instrui un contingent de liceeni care ar face faţă exigenţelor celor mai prestigioase instituţii de învăţămînt din Europa, de a reîntoarce pe această palmă de pămînt prestigiul de altădată al şcolii româneşti.

Nu sînt vorbe de dragul vorbelor şi bunele noastre intenţii n-au rămas literă moartă, fapt confirmat cu prisosinţă de participarea reprezentanţilor liceului la olimpiadele oraşeneşti pe obiecte, precum şi la cele republicane. Anul acesta 27 dintre ei au devenit laureaţi ai olimpiadelor oraşeneşti, iar 5 — ai celor republicane. S-au evidenţiat în mod deosebit Otilia Gîscă, Marian Bunescu, Gabriela Damian şi Nicoleta Hanganu, demonstrînd că semenilor că pot face studii temeinice chiar şi într-un liceu suprasolicitat, cum se prezintă în ora actuală «Mircea Eliade», care deocamdată nu dispune nici de cantină, nici de sală de sport, nemaivorbind de alte atribute ale civilizaţiei moderne.

Aceasta fiind starea de lucruri, ne vedem nevoiţi să apelăm la serviciile şi concursul sponsorilor. Oameni buni au fost, oameni buni şi săritori la nevoie mai sînt: ne-au ajutat foarte mult la amenajarea cabinetelor de studiu, remunerarea suplimentară a profesorilor, cît şi la deschiderea unor cercuri artistice fondaţia «SOROS» (doamna Lorina Bălteanu) şi Centrul de cultură şi ştiinţă «Sigma» (dl Iuliu Gheorghiciuc). Anume dumnealor au fost acei care ne-au întins o mînă de ajutor atunci cînd elevii noştri urmau să plece în Statele Unite. De altfel, pe parcursul anului curent această ţară a fost vizitată de 40 de elevi şi 5 profesori, liceul «Mircea Eliade», găzduindu-i, la rîndul său, pe 31 de copii americani.

Cei care au cunoscut munca trebuie să cunoască şi odihna. Pe parcursul verii 320 de învăţăcei se vor odihni la staţiunile balneoclimaterice din România, fortificîndu-şi sănătatea. Iar în perioada de la 15 pînă la 25 august liceul îşi va deschide uşile pentru doritorii de a participa la concursul de admitere în clasele X, XI, precum şi în clasele primare. Pentru aceeaşi perioadă e programat şi un concurs al profesorilor de matematică, istorie, engleză şi psihologie.

Consemnare —

V. MARTIN

De rîsul găinilor

In «Moldova Suverană» din 14 mai a fost publicat răspunsul procurorului raionului Leova dl F. Valicu pe marginea unei probleme ridicate de mine în paginile ziarului. Şi întrucît «Moldova Suverană» e unica gazetă în care mai cred, ţin să subliniez că procurorul a dat un răspuns de rîsul găinilor, ocupînd o poziţie neonestă în cazul şefului secţiei de învăţămînt public P. Bejenuţă. E ştiut doar că dumnealui a scos din clădirea fostului comitet raional de partid două uşi duble pe care le-a dus la el acasă. Şi ca să lase basma curată, le-a înlocuit cu altele plătind în contabilitate doar 255 rub., deşi averea fostei clădiri a comitetului raional de partid nu aparţinea secţiei raionale de învăţămînt public. Precum vedeţi, însăşi procurorul s-a încurcat între două uşi, confirmînd încă odată proverbul: «Cine e cu puterea, acela e şi cu dreptatea». Astfel a respins intentarea unui proces penal în această chestiune.

L. RUBAN,
pedagog-pensionară din or. Leova.

CSCE trimite misiune de anchetă Republica Moldova

HELSINKI, 1. (Rompres—Moldova-pres). Conferinţa pentru Securitate şi Cooperare în Europa (CSCE) se pregăteşte să trimită misiuni de anchetă în Moldova şi Gruzia, noi zone de conflict în Europa — a anunţat miercuri Ivan Busniak, preşedintele ceho-slovac al Comitetului înalţilor funcţionari ai CSCE, reunit începînd de luni la Helsinki.

CSCE va decide, probabil, şi în ceea ce priveşte trimiterea misiunilor respective, a precizat Busniak, după o şedinţă a reprezentanţilor ţărilor membre în acest organism, relatează agenţia Reuter.

CORESPONDENŢA DE LA MOSCOVA

Destăinuirile unui separatist

După observaţia exactă a unui ziarist, teritoriul de lîngă Ostankino se aseamănă cum cu o staniţă ocupată pe ind ba de cavaleria lui Budionîi, ba de armatele lui Denikin. După o săptămînă de tipete isterice neocomuniste, uni au venit democraţii cu rozinele «Fascismul nu va trece!» Dar mai ieri «patrioţii» din «Pamiati» au înnegrit cu tunicile lor strada Koroliov (de lîngă Ostankino), demonstrînd hotărîrea lor de a sări în ajutorul slavilor «obijduiţi» de pretutindeni. Cred că vă daţi seama că erau prezenţi acolo şi reprezentanţii slavilor «obijduiţi» din Transnistria. Ei au fost primiţi şi în tabăra de corturi roşii, unde li s-a rezervat un colţişor, lîngă cu democraţii n-au venit. Cu toate că se consideră şi ei înşişi cei mai democraţi dintre democraţi de pe globul pămîntesc. Dl Caraman (unul din liderii separatiştilor), venit la Moscova cu misiuni secrete, pe care n-a vrut să le divulge la conferinţa sa de presă, i-a pus la punct şi pe membrii comisiei O.N.U. «care nu şi-au îndeplinit funcţiile», şi conducerea Rusiei. Ucrainei «poziţia cărora e nedefinită şi neînţeleasă», şi armata a 14-a «pe care sînt nevoiţi s-o apere gardiştii», nemaivorbind de Moldova şi România care (să vedeţi noutate!) s-au şi unit deja». Mai modest în aprecieri a fost Andreev (neam cu Nina Andreeva), deputat al Sovietului orăşenesc Moscova, care-i consideră pe Smirnov şi K° «cei mai democraţi de pe teritoriul C.S.I.». Dacă se oprea aici, ar mai fi fost cum ar fi fost, dar cu explicaţiile s-a cam înglodat. Argumentele deputatului Tiraspolul a fost cu trup şi suflet pentru păstrarea Uniunii Sovietice, a participat la referendumul unional cu 99,9 procente din populaţie. Şi acum n-ar fi fost împotrivă să renască U.R.S.S... «Iar comunitatea internaţională trebuie să ajute să-şi obţină independenţa, şi populaţia din Chişinău, Bălţi şi alte localităţi din Basarabia şi Pridnestrovie».

Aţi observat unde bate dl deputat? Ascultîndu-l, dlui Caraman îi creştea inima de bucurie. Ah, să se mai vadă el şi-n Chişinău!...

Dl Smirnov ştie ce face cînd trimite la Moscova drept soli ai Transnistriei moldoveni ai de Maracuţa. Caraman, care se bat cu pumnul în piept la fiecare pasul cu «eu, moldovanul», «noi, moldovenii» şi-şi exprimă «îngrijorarea» de soarta fraţilor de peste Nistru «ce-şi pierd limba, grafia şi specificul naţional».

În războiul numit de ei «pentru apărarea patriei» moldovenii de peste Nistru îşi apără de fapt «specificul» de a fi slugoi la alde Rutkoi, Smirnov, Andreev şi Andreeva.

Liliana CIOBANU.
(prin telefon).

Secretarul General al ONU şi-a exprimat îngrijorarea în legătură cu atacul asupra reprezentanţilor ONU la Tighina

ONU, 1 iulie. (Moldova-pres). Secretarul General al ONU, Boutros Boutros-Ghali şi-a exprimat marţi îngrijorarea în legătură cu faptul că membrii misiunii de anchetă a ONU, trimişi în Moldova din numele său au fost supuşi unor atacuri în oraşul Tighina, a declarat în cadrul unui briefing purtătorul de cuvînt al Secretarului General. Secretarul General doreşte să amintească faptul că această misiune, trimisă de Consiliul de Securitate, are tot dreptul să beneficieze de întregul concurs şi de stima tuturor forţelor implicate în confruntare. Securitatea reprezentanţilor ONU este obiectul unei îngrijorări serioase pentru Secretarul General. Aceasta, se arată în declaraţie, este cu atît mai important cu cît delegaţia ONU îndeplineşte o misiune de pace, transmite Moldova pres, citînd o ştire parvenită prin fax.

Sa bărăm calea agresorului!

Telecompania «Ostankino» a difuzat recent o declaraţie a comandantului nou numit al armatei 14-a, dislocată pe teritoriul Moldovei, generalul Leonid. În faţa lumii a apărut, cît n-ar fi de trist, imaginea nefardată a impostorului. M-au uimit şi m-au indignat profund ameninţările la adresa Moldovei suverane, porn.te dintr-o ură atavică faţă de libertatea şi demnitatea naţională a unui alt popor. În memorie reînvie cele mai negre pagini din istoria imperiului. Nu rămîne nici un pic de îndoială că ameninţările, cînd va suna ceasul, vor fi traduse în viaţă cu necrutătoare cruzime şi înverşunare. Pericolul e de moarte.

În numele adevărului istoric şi al libertăţii toţi oamenii de bună credinţă din Moldova şi, în primul rînd, populaţia rusă de pe ambele maluri ale Nistrului, mişcările democratice şi intelectualitatea progresistă din Rusia trebuie să spună un categoric «nu» agresiunii dezlănţuite de forţele separatiste şi militariste.

Încercarea de a pune în lanţuri dorinţa de libertate a unui popor paşnic şi muncitor e sortită eşecului, oricare n-ar fi coraportul de forţe fizice şi militare dintre agresor şi victimă.

Noi n-am confundat nici o dată şi nu identificăm nici în momentul de faţă agresiunea forţelor proimperiale şi militariste cu poporul rus şi marea lui cultură. Numele lui Puşkin, Gogol, Lermontov, Dostoievski, Tolstoi, Cehov au simbolizat şi simbolizează ideea de progres, solidaritate umană, libertate; ei continuă să fie alături de aceî, care luptă pentru cucerirea şi afirmarea acestor măreţe şi sfinte idealuri.

Oameni de bună credinţă! Să ne unim forţele şi cu toţii dimpreună, indiferent de naţionalitate, convingeri politice şi religioase, să barăm calea militarismului, ce ameninţă libertatea Moldovei şi onoarea Rusiei! Pacea trebuie să fie instaurată nu cu armele, ci la masa tratativelor!

Haralambie CORBU,
vicepreşedinte al Academiei de Ştiinţe a Moldovei, academician.



În timp ce misiunea O.N.U. se afla la Tighina, poliţistul Igor Ciorbă, de numai 23 ani, a fost ucis de către separatişti. Încă o mamă a rămas fără fecior, o soţie fără soţ, un copilaş fără tată.
Foto Mihai VENGHER

UNDE-I LEGE—NU-I TOCMEALĂ

Îndreptăţit prin judecată

Oraşelul Briceni te întîmpină cu amprentele focului olimpic, care a trecut pe aici la 1980. Aşezarea este amenajată, dar m-a distras un caz, fapt pentru care am făcut cunoştinţă cu noua conducere a executivului Briceni. Punctul de legătură era litigiul apărut între conducerea raionului şi Vasile Efim Gorodeţki — şeful direcţiei construcţii şi reparaţii Briceni.

Înainte de a vă comunica despre cazul cu pricina aş dori să spun cîteva cuvinte despre V. E. Gorodeţki. L-am cunoscut întîmplător, primăvara trecută. E un bărbat energic, îi place munca de care este legat. A lucrat în specialitatea aleasă timp de 25 de ani, contribuind la construirea unor obiective de menire social-culturală, complexe agroindustriale în raioanele din nordul republicii. Munca îi era apreciată pe atunci. Era modest, nu se avînta spre lauri. Scopul lui era de a face ceva frumos, de folos.

Dar anul 1992 a produs o schimbare negativă. Vorba e că diriguitorii de la executivul raional l-au demis din funcţia de şef al organizaţiei respective cu sediul în oraşelul Lipcani. Au început a-l căuta nod în papură, imputîndu-i risipa avutului obştesc, după care înaintînd o depeşă la organizaţia ierarhic superioară din Chişinău — Asociaţia republicană de proiectări, construcţii şi reparaţii a Uniunii de stat a întreprinderilor şi organizaţiilor de deservire socială a populaţiei «Uniunea Moldova-servis» a fost concediat. Drept bază şi argument al «vinovăţiei» lui V. E. Gorodeţki pentru Chişinău a servit o depeşă scrisă de vicepreşedintele executivului Briceni, Mihail Vieru. Chipurile, acest demnitar raional a ajuns la concluzia că V. Gorodeţki a ignorat decretul Preşedintelui Republicii Moldova nr. 62 din 19 ianuarie 1991 «Despre măsurile urgente de apărare a proprietăţii republicii», ceea ce a servit motiv să-l elibereze din funcţie. Acest lucru s-a întîmplat în ianuarie curent.

— Într-o zi, mi-a mărturisit V. Gorodeţki, în biroul meu a dat busna M. Vieru, împreună cu fostul primar al Lipcanilor, V. Cicican (căruia oamenii l-au dat vot de neîncredere), şi într-un mod brutal au cerut să eliberez cabinetul. Mi s-a declarat din partea raionului, în persoana lui M. Vieru, că eu sînt destituit din post. În locul meu, cîrma o va lua V. Cicican. Pe mine m-au concediat, chipurile, pentru lipsă de încredere! Este jignitor. Anul trecut, care a fost destul de dificil, am izbutit să îndeplinesc planul de stat şi oamenii să primească salarii. Organizaţiei i-au rămas peste 200 mii ruble... Dar, la cererea ultimativă a vicepreşedintelui raional, M. Vieru, am fost nevoit să părăsesc cabinetul şi postul.

Evident, V. E. Gorodeţki, nefiind de acord cu concedierea, s-a adresat cu o acţiune în judecata raionului Central din Chişinău şi, graţie priceperii şi calificării judecătorului popular P. A. Midrigan, prin hotărîrea de la 17 martie 1992, pătimitul a fost restabilit în funcţie şi din contul organizaţiei i s-a plătit pentru lipsă forţată de la lucru. Deci, V. Gorodeţki prin judecată a fost îndreptăţit.

Părea că toate punctele pe «i» au fost puse. Conducătorii de la Chişinău au venit la sediul organizaţiei respective de la Lipcani, şi-au cerut scuze de la Cicican pentru eroare şi au zis că, în conformitate cu hotărîrea judecăţii, domnul V. Gorodeţki revine în funcţia de şef.

— Cînd am preluat funcţia, mi-a spus V. Gorodeţki, organizaţia respectivă aproape că devenise falimentară. Planul era îndeplinit doar în proporţie de 40 procente, iar datoria la stat atinsese suma de 200 mii de ruble. În colectiv domina haosul. Cu toate acestea, m-am pus pe treabă. Însă cei de la raion nu s-au împăcat cu faptul că judecata din Chişinău le-a «lezat amorul propriu» şi au început să nu-mi dea voie să-mi îndeplinesc liniştit obligaţiile.

Aflîndu-mă la Briceni, am răsfoit presa raională şi în «Plai natal» de la 21 ianuarie 1992 am citit un articol critic despre ex-primarul de la Lipcani, V. Cicican, căruia oamenii din partea locului i-au exprimat vot de neîncredere. M-a mirat faptul că conducerea raionului Briceni se străduieşte din răsputeri ca în fruntea organizaţiei de reparaţii şi construcţii să stea anume acest om. Am mai constatat că V. Cicican a lucrat cîndva în comitetul raional de partid şi are adepţi în executivul raional actual.

Numai după acest lucru am putut găsi unele explicaţii la scrisoarea preşedintelui executivului din Briceni, V. Bulgari, adresată Primului-ministru al Moldovei, la 24 martie 1992 cu nr. 03-4-92: «...Prin hotărîrea judecătoriei sectorului Central din Chişinău de la 17 martie 1992, V. E. Gorodeţki a fost restabilit în funcţia de şef al DCR din Briceni. Asemenea cazuri mărturisesc despre neeficacitatea legislaţiei muncii în vigoare ce ar da posibilitatea să ne putem izbăvi de conducătorii neglijenţi. Considerăm raţional ca Guvernul să propună Parlamentului, cu titlu de iniţiativă, de a face schimbări în legislaţia muncii a R.M.».

Cu alte cuvinte, legea este rea că l-a restabilit pe V. Gorodeţki în funcţie, rugăm să schimbaţi legea pentru a ne conveni să-l concediem! Iată cum s-a pus problema.

Şi conducerea raională, fără pic de răgaz, a început să caute motiv pentru a se răfui iar cu acest conducător. L-au găsit. La 28 martie 1992, prin decretul prezidenţial, a fost introdusă starea excepţională pe întreg teritoriul Moldovei. În articolul 3, p. 8 al acestei Legi este scris că, reieşind din cazuri concrete, comitetul raional al stării excepţionale este în drept să concedieze din funcţie pe conducătorii de întreprinderi. Şi iată, avînd la îndemînă această Lege, şefii raionului Briceni au revenit la cazul V. Gorodeţki, şi prin hotărîrea nr. 5 de la 18 aprilie 1992 el este din nou destituit din post. E semnificativ faptul că motivul concedierii lui serveşte aceleaşi «păcate», pentru care el a fost concediat data trecută, cînd judecata şi-a expus părerea asupra justeţei motivului şi l-a restabilit în funcţie. Citind această hotărîre, nu poţi pricepe pentru care anume greşeli se pedepseşte persoana şi cînd au fost ele comise. M-am străduit să aflu acest lucru de la pătimit.

— Vorba e că atunci cînd s-a luat hotărîrea, conducerea raionului a găsit de cuviinţă să nu mă cheme la şedinţă... Dar am fost învinuit că eu, chipurile, în anul 1991, cu permisiunea organizaţiei de la Chişinău, căreia mă supun, în interesul producţiei am vîndut nişte agregate. Poftim şi permisul (domnul Gorodeţki are la mînă ordinul preşedintelui «Uniunea «Moldova-servis», în care i se permite acest lucru). Deşi această operaţie n-a influenţat negativ activitatea întreprinderii date. Cu toate acestea, comisia executivului m-a concediat. Am aflat despre acest lucru ceva mai tîrziu.

Am încercat să clarific lucrurile. La comitetul executiv raional l-am întîlnit pe Mihail Vieru, vicepreşedintele executivului.

— Mai mult decît este scris în hotărîrea de demitere din funcţie a lui V. Gorodeţki nu vă pot spune nimic, mi-a declarat vicepreşedintele.

— Dar judecata şi-a spus părerea pentru învinuirile ce i le-aţi adus lui V. Gorodeţki şi l-a declarat nevinovat. Însă executivul Briceni îl concediază pe acelaşi vechi motive.

— El a vîndut agregate fără învoirea noastră! a zis vicepreşedintele.

— Aţi efectuat o revizie în această privinţă sau v-aţi bazat pe alte dovezi cu au servit motiv pentru concediere?

— N-am făcut nici o revizie deoarece vrem să procedăm omeneşte cu V. Gorodeţki. Am scris informaţia, căci oamenii de la Lipcani vorbesc aşa. Acest motiv m-a şi făcut să insist de a fi concediat.

Oricît m-am străduit să aflu care e vinovăţia lui V. Gorodeţki, ce a servit pretext comisiei pentru starea excepţională din Briceni să-l concedieze a doua oară, nu am putut afla. Vicepreşedintele avea argumentele sale, pe care nu a dorit să mi le divulge. Atunci am hotărît să mă adresez la procurorul raionului, Grigore Pinteac.

— Imi este cunoscut cazul. Am controlat acţiunile lui V. Gorodeţki care, chipurile a risipit avutul obştesc, dar faptele nu s-au confirmat. Acuma toată esenţa lucrurilor constă în aceea că procuratura raionului nu poate interveni, deoarece Decretul cu privire la decretarea stării excepţionale nu permite în asemenea cazuri să se adreseze în instanţa de judecată. V. Gorodeţki este în drept să se adreseze cu o plîngere la comisia republicană.

— Eu m-am adresat demult în această comisie, le-am trimis suplimentar şi o telegramă ca să urgenteze examinarea plîngerii mele, continuă V. Gorodeţki, dar Chişinăul tace de două luni...

— Au fost controlori şi în organizaţia lui V. Gorodeţki, mi-a mai spus G. Pinteac, şi nu s-a descoperit nici o încălcare a disciplinei de muncă... Ce să-i faci, dacă cei de la executivul raionului au altă părere... Despre V. Gorodeţki ştiu că e un om energic şi foarte bun specialist.

M-am deplasat iarăşi la executivul raional, dar acolo n-am putut concretiza cauza demiterii lui V. Gorodeţki. Am avut senzaţia că înşişi lucrătorii executivului nu ştiu de ce l-au concediat.

Sînt jurist şi îmi este cunoscut un lucru: dacă omul e vinovat şi merită pedeapsă este nevoie de dovezi concrete. Să fie şi stare de război, să ţi se dea mari împuterniciri, dar este necesar să respecţi legea în vigoare. Dar executivul habar n-are de acest lucru! Am constatat aici un total analfabetism juridic. Am vrut să aflu poziţia conducătorilor organizaţiei de la Chişinău, în subordinea căreia se află organizaţia. La asociaţia republicană de proiectări, construcţii şi reparaţii despre V. Gorodeţki au vorbit numai de bine.

— Îl cunosc pe V. Gorodeţki încă de prin 1992 ca pe un conducător energic şi specialist bun. Totdeauna a fost mîndria noastră. Desigur, în viaţa de toate zilele mai comiti uneori şi greşeli, dar ele n-au fost într-atît de grave pentru a lua o decizie atît de categorică, mi-a spus Gheorghe Turlac, inginerul-şef al Uniunii Moldova-servis. Cunosc foarte bine cazul lui V. Gorodeţki. Am fost, am controlat faptele la faţa locului şi n-am găsit lacune în activitatea sa. Am expus părerea mea conducerii raionului, dar ei n-au ţinut cont de ea.

— Nu mai sper în luciditatea conducerii raionale, zice V. Gorodeţki. Doresc doar să triumfe adevărul şi mă retrag din sfera în care am lucrat 25 de ani.

Sper că foarte curînd cei de la Briceni îşi vor da seama că actualmente, ca niciodată, are nevoie de specialişti experimentaţi şi se vor lăsa de ambiţiile proprii.

Boris DRUŢĂ,
jurist.

Blocadă economică

Nori negri s-au abătut asupra republicii noastre și cumplite vremi ne cercă. După ce dușmanii interni și externi au făcut cîrdășie și au pornit război împotriva-ne, ca să ne înspăimînte și să ne îngenunchieze, azi se dedau la diversiuni economice. Pentru început ne-au închis conducta de gaz. Dar nu s-au oprit doar la atîta.

Rusia mare, care refuză să înțeleagă că popoarele mici au dreptul la o existență proprie, încearcă să le sugrume pe cale economică. Se știe, bunăoară, că Moldova s-a folosit întotdeauna de cărbune și produse petroliere importate din Rusia. De aceea nu s-a orientat niciodată la alte surse — condițiile au fost de-așa natură.

Dar azi, cînd poporul nostru luptă pentru libertate și integritate teritorială, tocmai rusia șovină e statul care ne împiedică, recurgînd la cele mai mișelești mijloace. Recent, ordin al Ministerului căilor de comunicații din Rusia de a interzice transportarea combustibilului în Moldova, tocmai cînd la noi trebuie să înceapă recoltarea spicelor, e de fapt un procedeu mișelesc. Dat fiind că în țările C.S.I. funcționează un sistem unic al căilor ferate, ordinul în cauză e executat și de Belarusi, și de Ucraina, și de Kazahstan, și de alte republici.

Așa cum ne-a informat Nicolae T. Ciornîi, directorul Asociației de stat pentru combustibil, în cadrul unei conferințe de presă, pentru a satisface necesitățile economiei republicii, anual trebuie să procurăm cîteva milioane de tone de produse petroliere și cărbune. Prețul în dolari al acestui combustibil e de 1,5 miliarde. Dat fiind că noi ne răsplătim deocamdată cu ruble, am avea nevoie de circa 100 de miliarde bani gheață și Moldova nu dispune de o asemenea masă în numerar. Din această cauză rămînem mereu datori întreprinderilor și organizațiilor, care ne expediază combustibilul lichid și solid. La ora actuală sîntem datori Ucrainei cu vreo 700 milioane ruble, întreprinderilor din Rostov — cu peste 150 de milioane. În felul acesta se strică vechile relații, iar cele noi se înfiripă cu greu.

Starea de lucruri se complică și din cauză că n-avem rafinărie. Pînă mai anul trecut aveam acces la rafinăriile Ucrainei și Belarusiei, în anul curent, însă, ele au refuzat să ne ofere serviciile. În ultimul timp merge prost și campania de încheiere a contractelor bilaterale. La nivel guvernamental de exemplu, au fost încheiate contracte pentru circa 30 de procente din necesarul de combustibil pentru republică. Din această cauză lucrătorii Asociației pentru combustibil se află într-o permanentă căutare de organizații petroliere, care ar vrea să întrețină relații de afaceri cu noi. Și trebuie să menționăm că, deocamdată, reușesc să facă față cu succes. Doar nici o întreprindere de la noi încă n-a staționat din cauza lipsei de combustibil. E adevărat, în ianuarie s-a simțit criza de benzină, dar deja în următoarele luni situația s-a ameliorat.

În prezent Asociația a stabilit legături, avantajoase pentru republică, cu petroliștii din Siberia de Vest și cu minerii bazinului de cărbune din Krasnoiarsk. De asemenea, au găsit două rafinarii, care au căzut de acord să prelucreze petrolul brut pentru noi. În condițiile actuale, cînd relațiile de afaceri mai mult se destramă, decît se înfiripă, meritul lucrătorilor asociației este incontestabil.

Dar tocmai acum, așa cum spuneam, «binefăcătorii» ruși au dat ordin să nu se încarce nici un vagon, să nu se umple nici o cisternă pentru Moldova. Și-au dat arama pe față. Asociația caută căi de ieșire din acest impas, dar totuna asigurarea cu păcură, carburanți, lubrifianți are de suferit. Păcură, bunăoară, a mai rămas pentru cîteva zile. Prin urmare, ne aflăm într-o situație extrem de grea.

Dat fiind momentul critic, în care ne-am pomenit fără voie, lucrătorii Asociației pentru combustibil țin să îndemne (prin intermediul gazetei) conducătorii de întreprinderi și organizații la un consum rațional de produse petroliere. Unii dintre acești conducători încearcă în aceste împrejurări să se căpătuiască pe seama rezervelor statului, uitînd că acestea-s limitate.

Pe ce cale am rezista blocadei rusești!? După părerea specialiștilor competenți ai asociației e de preferat investirea de capital în extracția de petrol. Desigur, trebuie să ne reorientăm spre Orientul Apropiat, în țările care dispun de surse considerabile de țiței. E mai mult decît clar că pentru investiții avem nevoie de dolari, pe care putem doar să-i împrumutăm. În schimb, nimeni nu ne va pune bețe în roate și nu ne va amenința cu blocade, precum o face azi Rusia.

Ion BĂTRÎNU.

SCRISOARE DIN TRANSNISTRIA

Scopul lor e să scape de moldoveni

Cu multă durere și nădejde se adresează D-voastră învățătorii, părinții și elevii de pe malul stîng al Nistrului. Vorba e că au ajuns timpurile, cînd cizmarul se ocupă cu problema învățămîntului, iar bucătarul cu medicina. La așa numitul congres al moldovenilor din Transnistria s-a atacat problema trecerii școlilor moldovenești la grafia chirilică. E clar: ca să formeze federație au nevoie de o națiune nouă, schimbă grafia și poftim, și națiunea a apărut. Noi ne întrebăm: de ce nemții, aflîndu-se departe de Patrie, scriu în germană, de ce englezii, francezii, evreii, armenii își organizează cluburi, cercuri dar noi, locuind pe pămînturile noastre, nu avem acest drept? De ce? Puținele inscripții în grafia latină deacum încep să fie schimbate în chirilică, motivîndu-se că «rușii mai ușor învață limba moldovenească cu chirilică». Dacă-i așa atunci și D-voastră cei din dreapta Nistrului puneți în felul următor problema: moldovenii mai ușor citesc grafia latină și treceți toate școlile ruse la grafia latină. Da ce nu s-ar putea scrie: «Zdravstvuite...? Copiii din stînga Nistrului, trecînd la chirilică, nu vor mai putea să-și prelungească învățătura decît la Tiraspol, la universitatea lui Iakovlev. Sîntem indignați de vorbele lui Gracikov, că apără rușii din Transnistria. Cu ce-s obijduiți ei? Tricolorul rus fîlfîie pe malul stîng, totul e scris rusește, din conducere au fost alungați moldovenii, rușii au ocupat toate posturile. Presa, radioul le aparține lor. Acum strîng bani să-și facă și televiziune la Tiraspol. Cu ce-s obijduiți ei, ce nu le ajunge? Scopul suprem e să scape de moldoveni. De un an nu auzim radioul din Chișinău, se ascultă convorbirile telefonice, se fabrică dosare, sînt prigoniți cei care nu li se potrivesc. Cît se poate așa?

Ca să ne doboare au adus toți infractorii și i-au înarmat, le-a rămas să ne zmulgă și limba, cu mutul e mai ușor să trăiești, el lucrează în tăcere. Să știe toată lumea cine sînt internaționaliștii de la Tiraspol. De semnat nu semnăm, ne temem de călăii smirnoviști.

Pedagogii, părinții și elevii din stînga Nistrului.

ZONA DE SECURITATE